

Історичні, філософські, правові й кадрові проблеми фізичної культури та спорту

УДК 378:796.071.4

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГОВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ ДО РЕКРЕАЦІЙНО ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОЛЬЩІ

Наталія Бєлікова¹, Світлана Індика¹

¹ Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк, natabel.lutsk@gmail.com

<https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-01-05-10>

Анотація

Нині в Україні існує суспільна необхідність у фахівцях із фізичного виховання та спорту, здатних виконувати рекреаційно-оздоровчу діяльність, що вкрай важливо для пропаганди здорового способу життя, профілактики захворювань і підвищення рівня рухової активності різних верств населення. Особистість фахівця з рекреаційно-оздоровчої діяльності є одним із найважливіших факторів залучення населення до раціональної рухової активності. Критичне осмислення ключових аспектів польського досвіду підготовки таких фахівців слугуватиме потребам розвитку національної галузі фізичної культури й спорту. Визначено та проаналізовано основні тенденції підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності в Польщі. Використано теоретичні методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення, систематизацію, конкретизацію, порівняння та прогнозування. Порівняння нормативних засад працевлаштування фахівців із фізичного виховання та спорту в Україні й Польщі дав змогу встановити їх подібність. В Україні підготовка таких фахівців здійснюється розрізнено в межах спеціалізацій та освітніх програм спеціальностей «Середня освіта (фізична культура)» та «Фізична культура і спорт»; у Польщі – відповідно, у межах спеціалізацій за напрямками «Фізичне виховання» і «Туризм та рекреація». Схарактеризовано Польські освітні стандарти в частині переліку знань, умінь і компетентностей, необхідних для виконання рекреаційно-оздоровчої діяльності. Визначено перелік спеціальностей і спеціалізацій для набуття кваліфікації інструктора фітнесу й рухової рекреації. Наведено приклади їх реалізації польськими закладами вищої освіти, перелік яких визначено з урахуванням вимог ринку праці та наявних можливостей для підготовки таких кадрів. Названу вище кваліфікацію можна здобути також на курсах або післядипломних студіях польських закладів вищої освіти. Найбільш розповсюджені спеціалізації в межах спеціальності «Рухова рекреація»: Аквафітнес; Фітнес – силові вправи; Фітнес – сучасні види гімнастики; Корекційна рухова активність.

Ключові слова: майбутні фахівці з фізичного виховання та спорту, рекреаційно-оздоровча діяльність, напрям підготовки, спеціальність і спеціалізація, рухова рекреація.

Наталья Беликова, Светлана Индика. Особенности подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту к рекреационно-оздоровительной деятельности в Польше. Сейчас в Украине существует общественная необходимость в специалистах по физическому воспитанию и спорту, способных осуществлять рекреационно-оздоровительную деятельность, что крайне важно для пропаганды здорового образа жизни, профилактики заболеваний и повышения уровня двигательной активности различных слоев населения. Личность специалиста по рекреационно-оздоровительной деятельности является одним из важнейших факторов привлечения населения к рациональной двигательной активности. Критическое осмысление ключевых аспектов польского опыта подготовки таких специалистов будет служить потребностям развития национальной отрасли физической культуры и спорта. Определяются и анализируются основные тенденции подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту к рекреационно-оздоровительной деятельности в Польше. Используются теоретические методы исследования: анализ, синтез, обобщение, систематизация, конкретизация, сравнение и прогнозирование. Сравнение нормативных основ трудоустройства специалистов по физическому воспитанию и спорту в Украине и Польше позволило установить их сходство. В Украине подготовка таких специалистов осуществляется разрозненно в пределах специализаций и образовательных программ специальностей

«Среднее образование (физическая культура)» и «Физическая культура и спорт»; в Польше – соответственно, в пределах специализаций по направлениям «Физическое воспитание» и «Туризм и рекреация». Охарактеризованы польские образовательные стандарты в части перечня знаний, умений и компетенций, необходимых для осуществления рекреационно-оздоровительной деятельности. Определен перечень специальностей и специализаций для приобретения квалификации инструктора фитнеса и двигательной рекреации. Приведены примеры их реализации польскими вузами, перечень которых определяется с учетом требований рынка труда и имеющихся возможностей для подготовки таких кадров. Названную квалификацию можно получить также на курсах или после дипломных студий польских высших учебных заведений. Наиболее распространенные специализации в рамках специальности «Двигательная рекреация»: Аквафитнес; Фитнес – силовые упражнения; Фитнес – современные виды гимнастики; Коррекционная двигательная активность.

Ключевые слова: будущие специалисты по физическому воспитанию и спорту, рекреационно-оздоровительная деятельность, направление подготовки, специальность и специализация, двигательная рекреация.

Natalia Bielikova, Svitlana Indyka. Peculiarities of Teaching Physical Education and Sports Specialists to Recreational Activities in Poland. Nowadays in Ukraine there is a public need for specialists in physical education and sports who are capable of recreational activities, which are extremely important for promoting healthy lifestyles, preventing diseases and increasing the level of motor activity of different social groups of the population. The personality of a specialist in recreational activities is one of the most important factors in attracting people to rational motor activity. Critical understanding of the key issues of the Polish experience in training such specialists will serve the needs for the development of the national physical culture and sport. The main trends of preparation of future physical education and sports specialists for recreational activities in Poland are determined and analyzed. Theoretical methods of research were used: analysis, synthesis, generalization, systematization, specification, comparison and forecasting. The comparison of normative principles of employment of physical education and sports specialists in Ukraine and Poland allowed establishing their similarity.

In Ukraine, the training of such specialists is carried out in the framework of specializations and educational programs of specialties «Secondary education (physical culture)» and «Physical culture and sports»; in Poland, respectively, within the specialization in the areas of «Physical education» and «Tourism and Recreation». Polish educational standards are described in terms of the list of knowledge, skills and competences necessary for recreational activities. The list of specialties and specializations for qualification of fitness instructor and motor recreation is determined. Examples of their implementation by Polish institutions of higher education are presented, the list of which is determined taking into account the requirements of the labor market and the opportunities available for the training of such personnel. The above qualifications can also be obtained at courses or postgraduate studies of Polish higher education institutions. The most widespread specialization within the specialty «Motor recreation»: Aquafitness; Fitness – strength exercises; Fitness – modern types of gymnastics; Correctional motor activity.

Key words: future specialists in physical education and sports, recreational activities, approaches of training, specialty and specialization, motor recreation.

Постановка наукової проблеми та її значення. Світові глобалізаційні процеси зумовлюють життєву необхідність реалізації спільної європейської політики у сфері підготовки висококваліфікованих кадрів вищої школи. Вивчення міжнародного досвіду підготовки фахівців потребує критичного аналізу здобутків освітніх систем закордонних країн. Їх адаптація до національних потреб дасть можливість реалізувати позитивні тенденції в закладах вищої освіти України.

Парадигма освіти у сфері фітнесу й рекреації останніми десятиліттями суттєво змінилася в усьому світі, що пояснюється орієнтацією на принципово нове розуміння сутності фізичної рекреації та її ролі в освітній системі [1]. Водночас в Україні нині існує суспільна необхідність у фахівцях із фізичного виховання та спорту, здатних виконувати рекреаційно-оздоровчу діяльність, що вкрай важливо для пропаганди здорового способу життя, профілактики захворювань і підвищення рівня рухової активності різних верств населення [2; 4; 6]. Тому існує потреба у визначенні ключових аспектів та тенденцій підготовки фахівців із рекреаційно-оздоровчої діяльності в зарубіжних країнах, критичне осмислення яких слугуватиме потребам розвитку галузі в Україні.

Аналіз досліджень із цієї проблеми свідчить, що в Україні наразі є актуальними проблеми, пов'язані з підготовкою майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до активної рекреаційно-оздоровчої діяльності. Різні аспекти підготовки таких фахівців висвітлено в працях вітчизняних (О. Благій, М. Василенко, М. Данилевич, М. Дутчак, В. Левицький та ін.) і зарубіжних (С. Bouchard, Т. Wolanska та ін.) авторів. Проблеми рекреаційно-туристської й туристсько-спортивної підготовки у вищих закладах освіти фізкультурного профілю досліджували О. Жданова, В. Жолдак, Л. Заневська, Т. Круцевич, Є. Приступа та ін. На думку О. Андреевої, потребують розробки та теоретичного обґрунтування підходи до відбору й структурування змісту та програмно-методичного забезпечення навчального процесу підготовки майбутніх спеціалістів з оздоровчо-рекреаційної діяльності [1]. Відсутність

системних досліджень зарубіжного досвіду підготовки таких фахівців зумовила вибір теми дослідження; країну обрано з міркувань тісних соціально-економічних контактів, що склалися історично.

Мета дослідження – визначити та проаналізувати основні тенденції підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту дорекреаційно-оздоровчої діяльності у Польщі.

Завдання дослідження:

1) порівняти нормативні засади працевлаштування за досліджуваним напрямом в Україні та Польщі.

2) дослідити особливості підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності в Україні й Польщі;

3) схарактеризувати Польські освітні стандарти в частині переліку знань, умінь і компетентностей, необхідних для виконання рекреаційно-оздоровчої діяльності; визначити спеціальності та спеціалізації для набуття кваліфікації інструктора фітнесу й рухової рекреації.

Використано теоретичні **методи дослідження**: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, конкретизація, порівняння й прогнозування.

Результати дослідження. Дискусія. Рекреаційно-оздоровча рухова діяльність відзначається динамізмом, різноманітністю форм, напрямів, універсальністю їх використання, орієнтованих на максимальне задоволення потреб людини. Згідно з тлумаченням О. Андрєєвої, рекреаційно-оздоровча діяльність – це процес взаємодії людини з довкіллям, завдяки чому вона досягає свідомо поставленої мети, яка виникла внаслідок появи потреби в активному відпочинку, отриманні задоволення, оздоровленні, відновленні фізичних і духовних сил у вільній або спеціально визначений час, що стимулює рухову та соціальну активність і створює оптимальні умови для творчого самовираження особистості [1]. До специфічних засобів та методів оздоровчої рекреації, що включають елементи цікавості й розваги, відносять фізичні вправи невеликої інтенсивності, рухливі та спортивні ігри, туризм, ідеомоторну рухову діяльність тощо.

Особистість фахівця з рекреаційно-оздоровчої діяльності є одним з найважливіших факторів залучення населення до раціональної рухової активності. Згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікатор видів економічної діяльності», такий фахівець підготовлений до роботи за одним або декількома із видів економічної діяльності, яка віднесена до професійної групи «фахівці» і розміщена в розділі R: «Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок» у підрозділі 93: «діяльність у сфері спорту, організація відпочинку та розваг». Серед них: 93.11 – функціонування спортивних споруд; 93.12 – діяльність спортивних клубів; 93.13 – діяльність фітнес-центрів; 93.19 – інша діяльність у сфері спорту; 93.29 – організування інших видів відпочинку та розваг; 96.04 – діяльність із забезпечення фізичного комфорту. Фахівець із рекреаційно-оздоровчої діяльності може обіймати первинні посади відповідно до професійних назв робіт Національного класифікатора України «Класифікатор професій ДК 003: 2010»: 3414 – фахівець з організації дозвілля; 3414 – інструктор оздоровчо-спортивного туризму; 2213.2 – фахівець із рекреації; 2351.2 – консультант із питань здорового способу життя; 2483.1 – науковий співробітник у сфері фітнесу та рекреації.

Аналізом інформаційних ресурсів мережі Інтернет встановлено, що в Польщі діє польська класифікація діяльності (Polska Klasyfikacja Działalności, 2007), яка є подібною до Національного класифікатора України в частині переліку видів діяльності за досліджуваним напрямом. Зокрема, у секції R: «Діяльність, пов'язана з культурою, розвагами і рекреацією» (Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją) у підрозділі 93: «Діяльність спортивна, розважальна та рекреаційна» (Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna) визначено такі групи/класи: 93.11 – діяльність спортивних об'єктів (Działalność obiektów sportowych); 93.12 – діяльність спортивних клубів (Działalność klubów sportowych); 93.13 – діяльність об'єктів, які слугують поліпшенню фізичних кондицій (Działalność obiektów służących poprawie kondycji fizycznej); 93.19 – інша діяльність у сфері спорту (Pozostała działalność związana ze sportem); 93.29 – інша розважальна та рекреаційна діяльність (Pozostała działalność rozrywkowej i rekreacyjnej); 96.04 – діяльність із надання послуг щодо поліпшення фізичної кондиції (Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej)[7].

У Польській класифікації професій і спеціальностей (Klasyfikacja zawodów i specjalności, 2014) виокремлено такі професійні групи робіт, в рамках яких можуть працювати фахівці з рекреаційно-оздоровчої діяльності: 1431 – Керівники в справах спорту, рекреації і розваг (Kierownicy do spraw sportu, rekreacji i rozrywki) та 3423 – інструктори фітнесу й рухової рекреації (Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej) [5].

Потрібно зазначити, що в Україні підготовку фахівців із рекреаційно-оздоровчої діяльності розпочали вищі заклади освіти фізкультурного профілю, коли до переліку магістерських спеціальностей включено спеціальність «Фітнес і рекреація», яка у 2015 р. через кардинальний перегляд фізкультурних спеціальностей була вилучена. Нині підготовка майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності здійснюється розрізнено в межах спеціалізацій та освітніх програм спеціальностей 014 «Середня освіта (фізична культура)» та 017 «Фізична культура і спорт».

У Польщі підготовка фахівців із рекреаційно-оздоровчої діяльності відбувається за напрямом «фізичне виховання». В освітньому стандарті для напряму навчання «фізичне виховання» (Standardy kształcenia dla kierunku studiów: Wychowanie fizyczne) зазначено, що випускник, закінчивши перший ступінь навчання, повинен бути підготовленим до популяризації здоров'я й фізичної активності, самостійного планування та реалізації фізичної активності для покращення здоров'я, відпочинку та фізичної гармонії в освітніх і фізкультурних інституціях. Випускник, закінчивши другий ступінь навчання, повинен бути підготовленим до роботи в інституціях фізичної культури; соціальних та громадських організаціях; науково-дослідних інститутах [8].

Перелік дисциплін й результатів навчання, які дають можливість студентам набутти компетентностей, необхідних для провадження рекреаційно-оздоровчої діяльності, різний. Зокрема, під час вивчення дисципліни «Теорія спорту (Teoria sportu)» студенти знайомляться з організаційними аспектами залучення дітей та молоді до масового спорту й рухової рекреації. Навчальна дисципліна «Індивідуальний і командний спорт (Sport indywidualny i zespołowy)» ознайомлює з особливостями підготовки й проведення спортивних змагань і рекреаційних заходів у сфері індивідуального й командного спорту. Навчальна дисципліна «Спеціальне фізичне виховання (Wychowania fizyczne specjalne)» розкриває особливості спорту та рекреації неповносправних дітей і молоді та дає змогу студентам набутти вмінь добору змісту, форм, методів і засобів рухової активності в дисфункційних та інтегрованих групах.

Результати навчання для напрямку «фізичне виховання» включають поряд з іншими перелік знань, умінь і компетентностей, необхідних для виконання оздоровчо-рекреаційної діяльності (табл.1) [3].

Таблиця 1

Опис результатів навчання за напрямом «Фізичне виховання», набуття яких необхідні випускнику для виконання рекреаційно-оздоровчої діяльності

Результати навчання	
1	2
Знання	I ступінь навчання
	Знає елементарну термінологію, яка використовується у фізичному вихованні, та розуміє можливості її застосування в суміжних дисциплінах (спорт, туризм і рекреація, відновлення здоров'я)
	Знає техніку виконання, безпеку й методику навчання вибраних індивідуальних видів спорту та принципи безпечної організації цих видів спорту у формі навчальних занять та спортивно-рекреаційних заходів
	Знає техніку виконання, методику навчання вибраних командних видів спорту та принципи безпечної організації цих видів спорту у формі навчальних занять, змагань і спортивно-оздоровчих заходів
	II ступінь навчання
	Знає й розуміє значення рекреаційної та спортивної діяльності у вільний час; засади планування й організації екскурсій, походів і таборів; знає місце туризму та рекреації у фізичному вихованні й навчанні; знає правову основу спортивно-рекреаційної діяльності
	Знає техніку навчання та методику викладання рухової активності з окремих індивідуальних і командних видів спорту та розуміє специфіку проведення таких занять зі здоровими й неповносправними в групах молоді й дорослих; знає процедуру підготовки та проведення спортивних та рекреаційних заходів у сфері індивідуальних та командних видів спорту
	Розуміє та діагностує спосіб життя й обрані моделі оздоровчої, творчої та рекреаційної поведінки людини й розуміє культурні особливості потреб та проблем окремих осіб та соціальних груп
Уміння	I ступінь навчання
	Уміє показати техніку виконання й правильне застосування методики навчання вибраних індивідуальних видів спорту в групах, які відрізняються за віком та рівнем підготовленості, оцінювати їхню спеціальну підготовленість; може безпечно організувати й проводити заняття з обраних індивідуальних видів спорту у формі навчальних занять та спортивно-рекреаційних заходів
	Володіє спеціалізованими руховими навичками з обраних форм фізичної активності (рекреаційної, оздоровчої, спортивної та естетичної), у сферах наукового пошуку та наукових дисциплін, що мають відношення до обраної галузі навчання

1	2
	<i>II ступінь навчання</i>
	Володіє навичками раціонального програмування рекреаційних й оздоровчих тренінгів для розвитку фізичної підготовленості людей різного віку; здатний компетентно контролювати реакції організму, вибираючи раціональні навантаження, а потім використовувати їх у розробці навчальних проєктів з охорони та навчання здоров'я
	Може організувати відповідно до правил та проводити основні спортивні, туристичні й рекреаційні заходи для дітей і підлітків, а також дорослих осіб з дотриманням техніки безпеки
	Володіє навичками управління й реалізації рекреаційних, оздоровчих, спортивних та естетичних занять із різними соціальними групами
	Володіє спеціалізованими руховими навичками в галузі обраних форм фізичної активності (рекреаційної, оздоровчої, спортивної й естетичної) у галузях науки та наукових дисциплінах, що стосуються галузі навчання
Компетентності	<i>I ступінь навчання</i>
	Підготовлений до ролі дозвіллевого аніматора, а також до спільного складання освітніх програм організації вільного часу людини (рекреаційно-оздоровчих)
	Обирає поведінку, безпечну для життя та здоров'я, виконує роль промоутера рекреаційної й оздоровчої діяльності в локальному середовищі
	<i>II ступінь навчання</i>
	Підготовлений до самостійної професійної діяльності, реалізовує її планові й професійно, може керувати великими групами під час виконання складних професійних завдань рекреаційно-оздоровчого характеру

Підготовка майбутніх фахівців із фізичного виховання в Польщі здійснюється в державних і приватних вищих закладах освіти (академіях фізичного виховання; факультетах в класичних та технічних університетах). Навчання на студіях першого ступеня триває, зазвичай три роки; другого ступеня – два роки. Випускникам присвоюють ступені бакалавра (licencjata wychowania fizycznego) або магістра (magistrat wychowania fizycznego) фізичного виховання.

Спеціальність та спеціалізації в межах напрямку підготовки «Фізичне виховання» навчальний заклад визначає самостійно, урахувавши вимоги ринку праці й наявні можливості для підготовки таких кадрів. Зокрема, в Академії фізичного виховання Йозефа Пілсудського у Варшаві, на студіях першого та другого ступеня можна здобути такі спеціалізації «інструктора рухової рекреації: Аквафітнес (Aquafitness)»; «Фітнес – сучасні види гімнастики (Fitness – nowoczesne formy gimnastyki)». В Академії фізичного виховання й спорту в Гданську виокремлено такі спеціалізації: Фітнес – силові вправи (fitness – ćwiczenia siłowe); Кінезігеронтопрофілактика (kinezygerontoprofilaktyka); Корекційна рухова активність (Dostosowana aktywność ruchowa); Аніматор рекреації (animatorów rekreacji).

У багатьох закладах вищої освіти Польщі випускникам пропонують розглянути можливість доповнення студій на напрямі «Фізичне виховання» освітою в таких суміжних галузях, як «Туризм та рекреація», «Спортивний менеджмент» або «Спортивна журналістика».

Варто зауважити, що напрям «Туризм та рекреація» в окремих польських ВНЗ також уключає спеціальність «Рухова рекреація». Так, в Академії фізичного виховання і спорту в Гданську ця спеціальність уключає ще й широкий спектр спеціалізацій (окрім вищеперерахованих): Фітнес для вагітних жінок і після пологів (Fitness – dla kobiet w ciąży i porodzie); Вітрильний спорт (Żeglarstwo jachtowe); Теніс (Tenis) та ін.

Кваліфікацію інструктора рухової активності можна здобути й по закінченню курсів у вищих закладах освіти на післядипломних студіях, отримавши відповідне посвідчення. Наприклад, у Центрі вдосконалення кадрів Академії фізичного виховання в Познані перелік вибраних спеціалізацій інструктора рухової активності включає фітнес-йогу; бодібілдинг; танець; скандинавську ходьбу; рекреаційний бадмінтон.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене нами дослідження дало змогу виявити основні тенденції системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності у Польщі.

Установлено подібність Національного класифікатора видів економічної діяльності України з Польською класифікацією діяльності в частині переліку видів діяльності за досліджуваним напрямом.

В Україні підготовка майбутніх фахівців із фізичного виховання й спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності здійснюється розрізнено у межах спеціалізацій та освітніх програм спеціальностей 014 «Середня освіта (фізична культура)» та 017 «Фізична культура і спорт». У Польщі підготовкатаких фахівців відбувається в межах спеціальностей і спеціалізаційза напрямками «Фізичне виховання» й «Туризм та рекреація».

У Польщі діє стандарт навчання для напрямку «Фізичне виховання», а також освітній стандарт «Перелік результатів навчання для напрямку «Фізичне виховання». У цих документах наведено перелік знань, умінь і компетентностей випускників, необхідних для виконання рекреаційно-оздоровчої діяльності.

Перелік спеціальностей і спеціалізацій у межах напрямів «Фізичне виховання» й «Туризм та рекреація» польські навчальні заклади визначають самостійно, урахуовуючи вимоги ринку праці та наявні можливості для підготовки таких кадрів. Навчання на спеціальності «Рухова рекреація» включає широкий спектр спеціалізацій та дає змогу отримати кваліфікацію інструктора фітнесу й рухової рекреації як широкого, так і вузького профілю. Названу кваліфікацію можна здобути також на курсах або післядипломних студіях польських закладів вищої освіти.

Результати аналізу основних тенденцій підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності у Польщі дають змогу використати позитивний досвід цієї країни для напрацювання вітчизняних освітніх програм підготовки фахівців зазначеного профілю.

У перспективі планується дослідити особливості професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання й спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності у інших країнах Європи.

Джерела та література

1. Андреева О. В. Фізична рекреація: монографія. Київ: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. 280с.
2. Bielikova N., Indyka S. Formation of the operational-actionable component of the future physical rehabilitation specialists' readiness to health protection activity. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*: зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки/уклад. А. В. Цюсь, С. П. Козіброцький. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. ЛесіУкраїнки, 2014. № 4 (28). С. 30–35.
3. Zbiór efektów kształcenia dla kierunku: Wychowanie fizyczne. URL: http://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwały%20Senatu/2014/zalacznik_do_uchwały_nr_15_efekty_kszt_wf_1_i_2_stopnia_2013_1_1.pdf
4. Ivanova G., Danylevych M. Modern look at training of prospective specialists in physical education and sport to recreational and health-related activity. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. № 2 (66). С. 50–58.
5. Klasyfikacja Zawodów i Specjalności. URL: <http://www.klasyfikacje.gofin.pl/kzis/7,2,1004,specjalisci-z-dziedziny-prawa-dziedziny-spolecznych-i-kultury.html#D26>
6. Павлова Ю. Оздоровчо-рекреаційні технології та якість життя людини: монографія. Львів: ЛДУФК, 2016. 356 с. Polska Klasyfikacja Działalności. URL: <http://www.klasyfikacje.gofin.pl>
7. Polska Klasyfikacja Działalności. URL: <http://www.klasyfikacje.gofin.pl/pkd/4,0.html>
8. Standardy kształcenia dla kierunku studiów: Wychowanie fizyczne. URL: http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2013_05/b98c4eeac244796f78c5117d597251ca.pdf

References

1. Andrieieva, O. V. (2014). Fizychnarekreasiia: monohrafiia [Physical recreation]. Kyiv: TOV «NVP Polihrafservis», 280.
2. Bielikova, N. & Indyka, S. (2014). Formation of the operational-actionable component of the future physical rehabilitation specialists' readiness to health protection activity. *Fizyczne vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*: zb. nauk. pr. Skhidnoievrop. nats. un-tuim. LesiUkrainky. Lutsk: Skhidnoievrop. nats. un-t im. LesiUkrainky, no. 4 (28), 30–35.
3. Zbiór efektów kształcenia dla kierunku: Wychowanie fizyczne. URL: http://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwały%20Senatu/2014/zalacznik_do_uchwały_nr_15_efekty_kszt_wf_1_i_2_stopnia_2013_1_1.pdf
4. Ivanova, G. & Danylevych, M. (2017). Modern look at training of prospective specialists in physical education and sport to recreational and health-related activity. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii*. SumDPU imeni A. S. Makarenka, no. 2 (66), 50–58.
5. Klasyfikacja Zawodów i Specjalności. URL: <http://www.klasyfikacje.gofin.pl/kzis/7,2,1004,specjalisci-z-dziedziny-prawa-dziedziny-spolecznych-i-kultury.html#D26>
6. Pavlova, Yu. (2016). Ozdorovcho-rekreasiini tekhnologii ta yakist zhyttia liudyny: monohrafiia [Recreational technologies and quality of humanlife]. Lviv: LDUFK, 356.
7. Polska Klasyfikacja Działalności. URL: <http://www.klasyfikacje.gofin.pl/pkd/4,0.html>
8. Standardy kształcenia dla kierunku studiów: Wychowanie fizyczne. URL: http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2013_05/b98c4eeac244796f78c5117d597251ca.pdf

Стаття надійшла до редакції 05.03.2018 р.